

Sakin acında kaybolma

Yetistirme yurdu günlükleri...

A L İ M Y A V Ü Z

SAKIN ACINDA KAYBOLMA

ALİM YAVUZ

Berdel

*Tanımasam da biliyorum,
Bütün anneler gibi,
Sen de bir ömre bedelsin.
Yine biliyorum annem
Uğruna adayacağım ömrüm için
Kadere sunulan
Bir ödenmez berdelsin.
Alim Yavuz*

“Gelin gülle başlayalım atalara uyarak” der Üstat Sezai Karakoç. Ben de öyle yapıyorum, hayatımın koklayamadığım gülüyle başlıyorum anlatmaya: Annemle.

Görmedim. Koklamadım. Doya doya öpmedim. Öpemedim. Anlayacağınız hayatımın en meşhur meçhulü o. Bu yüzden kitabın en zor yazdığım bölümü burası. Bu güçlüğün maddi tarafını annemi hiç tanımamam oluşturuyor. Portresinin fiziksel tanımlamasına dair bir fikrim yok. Bir resmi yok. Kokusunu hatırlamıyorum. Annemi tanıyan akrabalarım “Annene benziyorsun,” dedikçe aynaya bakıyor ve annemi canlandırmaya çalışıyorum hayalimde, ama nafiye... Bu yüzden size bir profil sunamayacağım.

Bir zorluk da duygusal tarafında tabii. Hayatımdaki en büyük boşluğu anlatmaya çalışmak nasıl mümkün olabilir ki? Bir karadeliğin dibini bulmaya çalışmak gibi. Yine de yazarken

parmaklarımın titremesine aldırmadan, ıslanan kirpiklerimin arkasında görüntüsü bulanıklaşan klavyemle, istemsiz yaptığım yanlışları sile düzeltere bunu yapmaya çalışmalıyım tabii. O benim annem.

Adı Fatma, babamla evlendikten sonra Yavuz soyadını da alarak Fatma Yavuz olmuş. Öyle tahmin ediyorum ki kulakları, baba ocağından sonra ismini duymamıştır bir daha. *Kadının Adı Yok* demiş ya hani Duygu Asena; annem de öyleydi işte: Adı yoktu. “Tatarlı Gelin”di o. Ona dair hatıraları anlatan büyüklerim bile hep “Çok iyi biriydi rahmetli Tatarlı gelin,” diyorlar. Babam da “Tatarlı” dermiş. Hoş babam da duymamıştır “Dursun” olan ismini. Sırtındaki çıkıntıdan dolayı hep “Gambur” olarak çağrılmış.

Annemin, ismiyle başlayan mahrumiyetler zincirine evliliği boyunca hep başka mahrumiyetler eklenmiş. Ardı ardına vefat eden çocuklardan mahrumiyet. Eve uğramadan dağ bayır çerçilik yapan ve engelli de olsa ocağının başını bekleyen bir kocadan mahrumiyet. Ve en sonunda ardında üç öksüz bırakarak dünya hayatından mahrumiyet... Tablo böyle çizilince Cemal Süreya'nın bir dizesi geliyor insanın aklına:

“Mutlu yaşayan mutsuzluğaysa,
En yakıştıran kadın kendini.”

Tam böyleydi işte Tatarlı Gelin... Belki evlendiği ilk gün, çocuklarının doğduğu günler, hasadı harmandan kaldırmayı başardığı günlerde yaşadığı yaz yağmurları gibi geçici mutluluklar da yakıştırmıştı kendine. Ama zannediyorum ki o, hayatı boyunca en çok mutsuzluğu yakıştırmıştı kendine.

Berberliğimiz kısa sürdü. Ben bu satırları yazarken kırklı yaşlarımı sürüyorum. Bu hesapta onun gördüğü son yaştan birkaç sene daha büyüdüm. O otuzlu yaşlarının sonlarında ayrıntılı olarak anlatacağım bir kaza neticesinde vefat etti. Ha-

yatımı rotasından çıkararak ve yetiştirme yurtları koridorlarına doğru yönlendiren olay da annemin vefatıydı zaten.

Doğruyu söylemek gerekirse “Annemin ölümünden önce hayatım nasıldı?” sorusunun cevabını bilmiyorum. Ama annem öldükten sonraki hayatımı gözden geçirdiğimde görüyorum ki oldukça sıra dışı ve zor bir hayatım oldu. Eğri oturup doğru konuşmakta fayda var. Annem yaşasaydı hayatımın zorluk derecesinde bir farklılık olmayacaktı, belki de köy şartları daha ağır olacaktı.

Annemin ben 1 yaşımıdayken öldüğünü sanıyordum yakın zamana kadar. Ancak son dönemde gittiğim memleketimin Nüfus Müdürlüğü’nden aldığım bilgilere göre 1977 yılında vefat etmiş. Bu hesaba göre, annem öldüğünde benim 2,5-3 yaşında olmam gerekir. Birçok şeyde olduğu gibi, annemin nasıl ve hangi tarihte öldüğünü de sonradan öğrendim.

“Davran Tatarlı Gelin!”

Rivayet olunur ki ailem köy yerinde hayvancılıkla uğraşmış. Akşam koyunlar gelince annem onları sağımak için ağılın üstüne çıkmış. Henüz bebek olduğum için, beni evde tek başıma bırakmaya kıyamayan annem, evle ağılın arası biraz uzak olduğu için, sırtına bağlayarak hayvanların yanına gitmiş. Sonradan annem ve ailem hakkında anlatılan parça parça olayları birleştirence annemin beni evde bırakmama nedenini anlayabiliyorum. Zekiye Halam’ın anlattığına göre, Bayramiye adında bir ablam varmış. O dönemlerde 4 yaşında olan Bayramiye, ele avuca sığmayacak kadar hareketli, oldukça güzel ve yaşına göre zeki bir çocukmuş.

O acı tecrübenin yaşandığı gün, annem ve babam çok erken bir saatte, büyük ablamızı yanlarına alıp Yılgındere denilen tarlaya ekini biçmeye gitmişler. Ancak o saatte henüz uykuda olan Bayramiye’yi uyandırmaya kıyamamışlar ve kapıyı üstünden kilitleyerek onu evde bırakmışlar. Öğlene doğru tarlaya gelen bir

haberci, evlerinin yandığını söylemiş annemle babama. Kan ter içinde eve varan annem ve babam, Bayramiye'nin kömürleşmiş bedenini kucaklayabilmişler ancak. Halamın anlattığına göre bu acı annemin içinden hiç çıkmamış. Daha önce -rivayete göre- sütünün zehirli olmasından dolayı doğduktan bir süre sonra ölen üç yavrusundan çok, yanarak ölen tatlı Bayramiye'si için ağlamış annem.

Büyük ihtimalle bu acı tecrübeden dolayı, dışarıda işi olduğu zaman beni evde bırakamaz, yanına almış. O gün de koyunları sağlamak için ağıla giderken beni evde yalnız bırakamamış.

Gittiğimiz ağıl, amcamın evine bitişik sayılırdı. Damın üstünde çömelerek koyunları sağmaya başlamış. Memlekette ağılların havalanmasını sağlamak için pencereler yetmediğinden mi bilmem, bir de üstten baca açarlarmış. Annem bir süre koyunları sağdıktan sonra, o sırada sırtında ben olduğum halde çöken baca deliğinden, arka üstü ağılın içine düşmüş. İki metrelik yükseklikten düşen annemin boynu kırılmış. Fizik kanunlarına göre benim altta olmam gerekirken artık nasıl bir analık içgüdüyle beni korumaya çalıştıysa, üstüme düşmeden başka bir yere savrulmayı başarmış ama bu hareketi boynunun kırılmasına sebep olmuş. Köy yeri işte; ne doktor var ne ilk yardım bilen bir insan ne de annemi ilçedeki doktorlara yetiştirecek vasıta.

Anlatılanlara göre babam o gün köyde değılmiş. "Çerçi" denilen ve köy köy dolaşarak incik boncuk satan babam, başka köylerdeymiş o gün. Babam evde olmadığı için, annemi bizim eve değıl, başka bir amcamın evine götürmüşler. Gecenin bir yarısında çıkagelmış babam. Anadolu erkeğı işte, annemin yanına girince (anlatanların yalancısıyım) "Davran Tatarlı Gelin, daha ne yatıyorsun? Kalk da eve gidelim," demiş. Zavallı Tatarlı Gelin davranmadığı gibi, gözleri etrafında yavrularını ararken, sabahın erken saatlerinde emanetini sahibine teslim etmiş.

Anadolu'da artık eskide kalan bir âdet vardır: Berdel. Oğlunu evlendirmek isteyen aile başlık parası ödememek için, herhangi bir mal gibi gördüğü kızını karşılık olarak verirmiş karşı aileye. Annem belki gençliğinde “berdel” olarak evlenmedi babamla ama bu ölüm şeklini öğrenince, oğlunun yaşaması için kendi hayatını “berdel” olarak ortaya koyduğunu düşünmeden edemiyor insan. Bir evlat için ne büyük ıstırap: Evladı için canını feda eden anne! Bundan dolayı, yaşamımda hep iki kişilik adımlar atıyorum. Annemin yerine de yaşamaya ve anneme layık olmaya çalışıyorum. Bundan dolayı acımda kaybolmaya hakkım olmadığını düşünüyorum.

Annem başına gelecekleri biliyor muydu acaba? Çünkü ölmekten birkaç ay önce, o dönemde henüz 12-13 yaşında olmasına rağmen ablamı evlendirmiş. Onun ölümünden sonra, geride üç erkek kalmıştık evde. Babam, abim ve ben. Yemeğimizi pişirecek, temizliğimizi yapacak, höllüğümü karıştırarak, bizi bağrına basacak, sevecek, okşayacak, yüzüme bakıp geleceğe umut türküleri söyleyecek annemiz yoktu artık.

Artık yaşımın genç sayılmadığı bugünlerde, zaman zaman şu soruyla karşılaşıyorum: “Hayatında en çok neyin özlemini çektin?” Sorulan mekâna, yapılan röportaja ya da o günkü ruh halime göre farklı cevaplar vermişliğim vardır bu soruya. Kızarmış patatesi özlediğimi, babamı özlediğimi, yetiştirme yurdunun o civıltısını özlediğimi söylemişimdir. Ama tek başıma kaldığımda, ruhumun falezlerinden aşağıya bakarak haykıra haykıra, hıçkıra hıçkıra hep aynı cevabı vermişimdir: Yüzünü görmediğim, kokusunu bilmediğim, doya doya sarılamadığım annemin hasretini çekiyorum. Bir büyük boşluk ki ne koy-san yeri dolmuyor. Bir sinsi hasret ki zaman zaman gündelik avuntuların arkasına saklansa bile, en olmadık yerde düşüverip aklıma, kıvrım kıvrım kıvrandırıyor.

Goethe'nin ölümsüz eseri *Faust*'ta, Mefisto'nun sorduğu evrensel bir soruya cevap aranır: “Ruhunu neye karşılık satarsın?” Yani ne versek karşılığında, şu an sahip olduklarını bize verirsin ya da ruhunu bana teslim edersin. Sizleri bilemem ama benim cevabım tek: Annem... Köydeki evimizin (şu an yıkık ve harabe olan) harman yerinde, ağustos sıcağının ter olarak damladığı, çekirgelerin patoz tozları arasında şarkılar söylediği o yaz akşamlarında, annemin o kokusunu hiç bilmediğim sinesine yaslanabilmek için her şeyimi verebilirim.

Babam Gambur Dursun, annemden sonra yalnız kaldı. 12 yaşında gelin ettiği ve daha onun efkarını dağ bayır dolaşarak dağıtamadığı biricik kızı, iki küçük oğlu ve bir büyük kamburu. Gücünün de, güçsüzlüğünün de sınırlarını oluşturan tüm varlığı bu kadardı. Nedeni muhtelif rivayetlere konu olan (bir rivayete göre üvey annesinden yediği dayaklar yüzünden, bir başka rivayete göreyse bir kavga sırasında sırtına yediği odun yüzünden oluşan) kamburundan dolayı “Gambur Dursun” diye anılan babamın sırtında artık, kendi kamburundan başka biri 4, diğeri 2 yaşında iki erkek çocuk da vardı.

Zaman işte, hızla değişiyor. Bugün olsa “ortopedik engelli” diye devlet ve sivil toplum tarafından sahip çıkılıp sosyoekonomik desteklerle hayata daha sağlam bağlanması sağlanabilecek adamın, o günkü şartlarda ismi “Gambur”du ve tek taşıyacağı yük sırtındaki kambur değildi. Kendi kamburunun yanında, iki küçük öksüzün geleceğini de sırtlanmak zorundaydı. Hayat artık hem onun için hem de bizim için çok zordu.

Babam bu zorluğu bir nebze olsun kolaylığa çevirebilmek için, abimi ve beni iki halamın yanına yerleştirmiş. Abim bir halamın yanında, ben başka bir halamın yanında büyümeye başlamışız. Hafızamdan silinen ama anlatılan rivayetlere göre

Sakın Acında Kaybolma

babam bir süre sonra ikimizi de alıp yetiştirme yurduna götürmüş. Abimi kabul eden yurt yönetimi beni küçük olduğum için kabul etmemiş. Ve tekrar halamın yanına bırakılmışım. Halamın yanındaki bana uzun, tarihe kısa gelen maceramdan sonra bu kitaba konu olan Giresun Yetiştirme Yurdu hayatım başlamış oldu.

Öksüz

*Okumak yok, yazmak yok
Bilmeyiz eski yeni,
Kuzular söyler bize yılların geçtiğini,
Arzu başlarımızdan yıldızlar kadar yüksek...*
Kemalettin Kamu

Annemin vefatından sonra... Yazarken bile boğazımda düğüm, kalbimde kördüğüm olan annemden sonra, babam sırtındaki dağ gibi kamburu mu taşıyamadı, yüreğindeki yarayı mı taşıyamadı bilmem; abim ve beni iki halama bölüştürmüştü. Ablam zaten evlenmiş. Hayatımın bu kısmı -mişli geçmiş zaman olarak anlatılacak kadar sisli... Halalarım, eski takvimlerden gün sayarak dönüşümlü olarak bakmaya başlamışlar bize. Zemheri ayından Harman ayına, Harman ayından Gücük ayına kadar diye kendi aralarında keşik (sıra) yapıyorlarmış. Kocakarı soğuklarında, güz dönümü fırtınalarında bu keşikler zaman zaman gecikebiliyormuş ama atlanmıyormuş. Ta ki, abim yurda verilene kadar. Ondan sonra Taşçılı köyündeki Zekiye Halam beni hep yanında alıkoymuş. Hangi yaşımdı o bilemem.

Benim cemaziyülevvelim Zekiye Halam'dır. Dede Korkut anlatımları vardır hani: "göz açıp gördüğüm, gönül verip sevdiğim." Öyle biriydi Zekiye Halam. Anamdı. Hatıralarım onun iki büklüm olarak önüme düştüğü, benimse boyumdan büyük azık çantasıyla onun peşinden seğirterek çobanlık yaptığım

günlerden başlar. Hatta çocukluğa inmeye meraklı terapistleri “evrakaaaa” diye yerinden zıplatacak netlikte bir travmayla başlar çocukluk hatıralarım.

Çok küçüktüm. 6 yaşında bir çocuk gelsin gözünüzün önüne; boydan nasipsiz, göbekten şanslı, dombili bir çocuk... Dağ bayır dolaşırken aldığı temiz oksijen yanaklarında al al sırtıyor. Halasıyla birlikte köyün sıcaklarda göçtüğü Çığırcık Yaylası’nda, koyunların peşinde oradan oraya koşturuyor. Yaylanın büyük çobanlarının canı eğlence istediğinde, onu küçüklerle kavga ettirerek diğer çocuklardan dayak yemediği zamanlarda mutlu bile sayılırdı. Ama çoğu zaman bundan kaçamazdı. Çünkü büyük çobanlar diğer çocukları kışkırtıp sonra seyre koyuluyorlardı. Bu yüzden o hiç diğer çobanlarla sürüye gitmekten hoşlanmazdı. “Ana” dediği halasıyla birlikte koyunları gütmek çok daha mutluluk vericiydi.

Kimsesizliğini hissetmediği bir dünyanın kralı oluyordu halasıyla koyun güderken. Kavga etmemek için kaçtığı köyün çocuklarından fazla bir arkadaşı yoktu. Ama halası başta olmak üzere, koyun sürüsünde çok arkadaşı vardı. Sürünün önünde giden Karagöz, suya ilk inen Susak, çayır çimenden en son ayrılan Kınalı, hep hasta olan Hışır...

Bir de adsız arkadaşı vardı. Hışır’ın bir hafta önce doğan kuzusunun henüz bir adı yoktu. Son günlerdeki yeni arkadaşındı adsız kuzu. Hışır’ın hastalığı artmış ve kuzusunu emziremiyordu. Küçük çoban, diğer kuzular annelerinin memesinden süt emerken Hışır’ın kuru memesinden süt ememeyen küçük kuzuya kıyamıyordu. Ama küçük çoban biliyordu koyunların memesinden süt sağmayı. Sağdığı sütü küçük kuzuya içirmeyi biliyordu. Küçük Çoban’ın bu ilgisi ve sevgisi sayesinde kuzu hızla büyüyordu ama o büyüdükçe, annesi de gündün güne kötüleşiyordu.

Bir gün halası, akşam yemeğinde, önündeki ısırgan yağlaşından yerken küçük çobana dedi ki: “Sen Cazu şerrinden emin olasin, oğul ekmeği yiyessin yavrım, ama Hışır bu sabahı görür mü bilmem.”

Önündeki ısırgan yağlaş boğazına dizildi küçük çobanın. Gözünde iki damla yaşla kalktı sofradan. Çatmadan dışarı çıktı. Arkasından yankılanan halasının bedduası bile geri döndüremedi onu:

“Ekmek davşan, sen tazı olasin; o gaça, sen govalayasın oğul, gel yemeğini ye. Bak gavut da sıhdımdı. Gel yavrııım.”

Gece yatarken zorla içeri alabildi küçük çobanı halası. Hâlâ yüreğindeki tedirginlik pıt pıt atıyordu yavrucağın. Çatmanın bir köşesine serdiği döşeğine yatırmaya kıyamadı küçük çobanı, koynuna aldı. Birlikte yattılar. Ama gece baktı ki halası, küçük çoban yanında yok. Telaşlandı. Karanlığın diplerini görmeye çalıştı endişenin fer kattığı gözleriyle. Göremedi. Kalktı bir çıra yaktı tedirgin yüreğiyle tutuşturduğu. Çatma dedikleri tek gözlü evin içinde değildi küçük çoban. Su dökmeye mi çıkmıştı acep? Öyle olsa halasını uyandırırıldı. Koca dağları tek başına dolaşan küçük çoban, karanlıktan korkardı. Halası olmadan küçük su dökmeye çıkamazdı.

Dışarı çıktı. Etrafına bakındı. Yoktu kimse. Telaşı nabzına vurmuştu. Küt küt vuran yüreğini susturup geceyi dinlemeye çalıştı. Bir ses geliyordu ağlamaklı. Koyunları koydukları ağıldan geliyordu hem de. Seğirtti karanlıkta düşe kalka. Baktı küçük çoban koyunların arasında. Yerde hareketsiz yatan Hışır'ın yanında, kuzuya sarılmış ağıt yakıyordu. Dinledi hala. Yüreğine kıymık kıymık batan o ağıdı dinledi:

“Guzum, guzuuummm. Senin de anan öldü, benim de anam öldü. İkimiz de öksüz galdık. Guzum guzuuummm, bundan sonra kime sarılacaksın guzuuummm.”

Sakın Acında Kaybolma

Gece ölmüştü Hışır. Küçük çoban, Hışır'ın kuzusunun boynuna sarılmış ağlıyordu. Kahırlandı hala. Gözyaşları içinde sarıldı küçük çobana. Oturdular, birlikte ağladılar. Birlikte sarıldılar kuzuya. Kendi öksüzlüğünü unutup kuzunun öksüzlüğüne üzülen küçük çobanı ve kuzuyu alıp içeri girdi halası. Eğer ağlamayı bırakırsa, kuzunun onun olabileceğini söyledi. Küçük çobanın, ağlamaklı gözlerinde doğan tebessüm, hemen yağmur arkasından doğan gökkuşağının güzelliğindeydi. Sanki gökkuşağından yağmur damlardı ya hani, öyle güzellikte bir tebessümle öptü kuzuyu küçük çoban. Ve adını da o anda koydu yeni arkadaşının: Öksüz.

Şimdi Okullu Olduk

*Çoğunuz semtine uğramaz oldu okulun
Palto ayakkabı yüzünden
Kiminiz limon satar balık pazarında
Kiminiz Tahtakale'de çaycılık eder
Biz inceleye duralım aç tavuk hesabı
Tereyağındaki vitamini
Kalorisini taze yumurtanın.*

Rıfat Ilgaz

7 yaşındaydım artık. 1980 darbesinin üzerinden iki sene geçmiş. Televizyon olmadığı için ben göremesem de, Turgut Özal fırtınası esmek üzere ülkede. Belki hayatımı değiştiren yıldızı o sene. Ve hayatımı değiştiren öğretmendi İbrahim Cengiz.

Halamın yanındaydım. Güz gelmiş. Yayladan köye göçülmüş. Yaşıtlarım okula başlamış. Bense payıma düşen inek sürüsünün arkasında çobanlık mesleğinin gizemlerini keşfetmekle meşgulüm.

Çobanlık yapan diğer çocukların hepsi benden büyüktü; ilkokul beşinci sınıfı bitirmişler, halen okula gidenlerse birinci sınıftan beşinci sınıfa kadar herkesin birleştirilmiş tek sınıfta okuduğu Taşçılı İlkokulu'nun bahçesinde, siyah okul önlüğüyle oynuyorlar. Bense ineklerin ya da koyunların peşinde, Taşçılı tepelerinde türküler söylüyorum. En çok söylediğim türkü

Sakın Acında Kaybolma

“Dağlar seni delik delik delerim” türküsüydü. Çoban abilerden duymuştum bu türküyü. Çok hoşuma giderdi. En çok da,

*“Sen bir kara koyun, ben de bir kuzu,
Sen döndükçe ardın sıra melerim
Aman aman, melerim
Aman aman melerim...”*

Türkünün bu kısmını söylerken yüzünü görmediğim annem aklıma gelir ve sesim ağlamaklı olurdu. Böyle zamanlarda halam yanımdaysa boynuma sarılır, benimle birlikte ağlardı. Bir yandan dua ederken: “Işıklı günlere erişesen oğul. Emin ol Tatarlı Gelin seni göğyüzünden gözlüyordur,” derdi.

Bir bu türküyü söylerken, bir de yaşıtılarımı okul önlüğüyle görünce mahzunlaşırđım. Nasıl mahzunlaşmayayım ki; oyunlar oynuyorlar, kitap okuyorlar ve şarkılar söylüyorlardı birlikte. Acaba okul nasıl bir yerdi? Onların içinde olmak, onlarla birlikte şarkı söylemek, o siyah önlüğün içinde olmak için neler vermezdim.

İçimdeki bu özlemi biraz olsun dindirmek için kendimce bir çözüm buldum. İnekleri okulun yakınında yaymaya başladım. Öğrenciler teneffüsteyken uzaktan onları izlerdim. Onlar içeri girince de okul bahçesine girerdim. Okulun tek öğretmeni olan İbrahim Cengiz Hoca'nın çubuklarla yerlere çizdiği resimlere, yazdıldığı yazılara bakardım: “ATATÜRK, 1881-1938” gibi yazılardı bunlar. Bir süre geçtikten sonra, o yerdeki şekillere bakarak ben de elime bir çubuk alıp yazmaya çalıştım. Tam onlar gibi olamasa da benzer harfler yazmaya başlamıştım bile.

Halamın dediğı gibi, annem gökyüzünden beni gözlüyor muydu, bilmem, ama beni izleyen birileri vardı. Okulun öğretmeni İbrahim Cengiz, bahçede kendi kendine bir şeyler çiziktiren çocuğı merak etmiş olacak ki dışarı çıkmıştı. Ben

öğretmenin çıktığını görür görmez kaçmıştım hemen. Korktum çünkü. İneklerimin yanına doğru gittim. Uzaktan izledim hocayı. Benim çizgi çalışmaları yaptığım yerde durmuş, yaptıklarına bakıyordu. Sonra bana baktı. Eliyle “buraya gel” der gibi bir işaret yaptı ama ben tam tersini yaptım. Tuttum sakar ineğin kuyruğundan, saldım kendimi tepelere. Aklımda okul, fikrimde okul; dağ bayır gezdim.

Keşke beni de okula gönderebilseydi halamlar. Ama o sene, halamın torunu okula başladığı için masraflarım ağır gelmişti herhalde. Halacığım bir iki kere, aile meclisine benim de okula gitmem gerektiğini söylediye de aile inekleri otlatacak, koyunları güdecek kimse kalmayacak diye mi bilmem, halamın bu konuda dediklerini dikkate almadılar. Ben siyah önlüklülerin arkasından bakarken yazgımın siyahlığına yenilmek istemiyordum.

Okul benim için bir takıntıydı artık. Aylar geçti. Sonbahar, kış ve yeniden ilkbahar. Mevsimler devridaim ederken benim hayatımda değişen sadece ineklerin ya da koyunların sayısı oluyordu. Nisan ayındaydık. Neredeyse tekrar yaylaya geçecektik. Belki de bu iyi olacaktı benim için. Çünkü galiba okula giden akranlarımı kıskanıyordum. Yaşıtlarım siyah önlükleriyle okul bahçesinde oynarken, sınıfta okul dışına taşan şarkılar söylerken hipnotize olmuş gibi okula yöneliyordum. Allah'tan okulun yanındaki yamaçlarda inekler için yeterli ot vardı. İnekleri otlağa koyduktan sonra ben hemen okulun bahçesine koşuyordum. Bazı dersleri dışarıda yapıyorlardı. Bahçedeki toprak üstüne yaptıkları resimlere bakmak, yazdıkları yazıları okumaya çalışmak başlı başına bir eğlenceydi benim için.

Bir gün inekleri otlağa saldıktan sonra, cesaretimi bir vites attırıp pencerelere yaklaştım. Acaba içeride ne yapıyorlardı? Yarısı boyalı camlardan da bir şey görünmüyordu. Boyası dö-

külen yerlerden içeri baktım. Öğrenciler bir şeyler yazıyorlardı. Kıskançlıkla baktım onlara. Her biri bir şeylerle meşgul oluyordu. Siyah önlüklerinin içinde ne kadar şanslı olduklarını biliyorlar mıydı acaba? Cama iyice yaslanıp sınıfa biraz daha dikkatli baktım. Ama öğretmeni göremedim. Tahtaya yatay olarak asılmış kelime fişlerine baktım. Hiçbirini okuyamıyordum. Ama çok güzel görünüyorlardı. İyi ama öğretmen neredeydi? Birden arkamdan gelen ayak sesiyle irkildim. Döndüm. Dev gibi cüssesiyle İbrahim öğretmen karşımdaydı. Korktum. Kaçmaya çalıştım ama onun uzun kollarından kaçmak ne mümkündü? Beni ensemden yakaladı. Titriyordum. Benim tedirginliğimi gören İbrahim Öğretmen hemen bıraktı elini.

“Gel bakalım oğlum, biraz konuşalım seninle.”

Bahçeye doğru yürüdük.

“Adın ne senin bakayım?” diye sordu.

Duyduğundan emin olmadığım bir ses tonuyla; “Alim,” dedim.

“Alim sen kimin oğlusun?”

“Gambur Dursun’un.”

“Bu köyde öyle birisi yok ki. Kimin yanında kalıyorsun sen?”

“Patal Hüseyin, dedemin yanında kalıyorum.”

Korkum ve heyecanım azaldıkça cevaplarım uzuyordu. İbrahim Öğretmen de, fark ettiği heyecanımı yatıştırmak için oldukça sakin konuşuyordu.

“Gel bak sana bir şey soracağım,” diyerek dışarıda yaptıkları bir önceki dersten kalan yerdeki çizim ve yazıları gösterdi.

“Burada ne yazıyor? Oku bakalım.”

Bir gösterdiği yere baktım, bir de öğretmenin suratına, bilmiyordum. Sustum.

“Anladım. Peki al şu yerdeki çubuğu. Şu gördüğünün aynı-sını yaz bakalım.”

Bunu yapabiliyordum. Yaptım da nitekim. Elimdeki çubukla, yerde gördüğüme benzer bir şeyler çizdim.

İbrahim Öğretmen “Aferin oğlum sana. Bak bu yazdığın A. Yanındaki de T. Sonra da yine A yazdın ama biraz eğri oldu tabii.”

Gözlerime baktı bu sefer.

“Peki senin yaşın kaç?”

“7.”

“Eeee, sen okul çağındasın. Neden okula gelmiyorsun?”

“Bizden Hafize gidiyor hocam okula.”

“Ne demek Hafize gidiyor? Onun okula gelmesi, senin gel-mene engel değil ki.”

“Şeyyy, inekler...”

İbrahim Öğretmen başını kaldırdı ve uzaklarda otlayan inek-lere baktı. Orhan Veli'nin bir şiirinde “Gemliğe doğru/Denizi göreceksin/Sakın şaşırma” diye uyardığı insanlar, gemliğe doğru giderken aniden denizi görünce yine de şaşırırlar. İbrahim Öğ-retmen de muhtemelen benimle sohbet etmeye başladığında pek çok duruma hazırlıklıydı. Ama yine de şaşırdığını hissettim.

“Nasıl yani, sen inekleri otlatmak için mi okula gelmiyor-sun?”

Sustum. Hocayı şaşkınlığıyla baş başa bırakıp ineklerin ol-duğu yere tırıs kalktım.

Dağ bayır dolaştım akşama kadar kırlarda. İçimde korkusu ağır basan bir heyecan vardı herhalde. Öğretmene yakalanmak ve benim için ulaşılmaz bir kahraman olan öğretmenle konu-şmak karmaşık duygular doğurmuştu içimde. Taşçılı köyünün tepelerindeki aydınlık, bahtım gibi karanlık olunca ineklerle